

دانشکده پزشکی
گروه طب ایرانی
طرح درس دوره (Course Plan)

مشخصات فراگیران		مشخصات درس				
دانشکده: پرستاری زنجان		عنوان واحد درسی: طب مکمل و جایگزین				
رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد داخلی - جراحی		نوع واحد درسی: نظری				
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	کارورزی: -	کارآموزی: -	عملی: -	نظری: ۱ واحد	تعداد واحد	
ترم تحصیلی: نیم سال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴	کارورزی: -	کارآموزی: -	عملی: -	نظری: ۱۷	تعداد ساعت	
دروس پیشنهادی: ندارد					کد درس: ۱۳	
سایر:		مرحله ارائه درس:				
مشخصات مسئول درس						
رشته تحصیلی: طب ایرانی		نام و نام خانوادگی: دکتر پریسا جعفری				
رتبه علمی: استادیار		مقطع تحصیلی: دکتری تخصصی (Ph.D.)				
پست الکترونیک: prisa.jafari.1349@gmail.com		شماره تماس: ۰۹۱۲۳۴۲۰۰۹۲				
محل کار: بیمارستان آموزشی ولی عصر زنجان گروه طب ایرانی						
نام و نام خانوادگی مدرس(مدرسین): دکتر سعید سرداری، دکتر پریسا جعفری						
بازنگری بر اساس نیاز جامعه		تاریخ تدوین طرح درس		نحوه برگزاری دوره		
شماره جلسات بازنگری شده:	تاریخ	۱۴۰۳/۷/۱		ترکیبی	مجازی	حضور
						√
اهداف آموزشی						

توصیف کلی درس:

استفاده از طب سنتی در سیستم های بهداشتی و درمانی طبق استراتژی سازمان جهانی بهداشت در سراسر جهان در حال گسترش است. طب چینی و آیورودا جایگاه ویژه ای در درمان بیماری ها یافته اند طب ایرانی از سال ۱۳۸۵ به صورت دانشگاهی مجددا احیاء گردید و امروزه در اکثر دانشگاه های علوم پزشکی کشور دانشکده ها و گروه های طب ایرانی در حال فعالیت هستند. هدف از آرایه درس آشنایی با طب ایرانی و مکمل ، آشنایی دانشجویان پرستاری با جایگاه طب مکمل در دنیا ، مزایای بالقوه روش هل طب مکمل، نقش طب مکمل در ارتقای سلامت و کیفیت زندگی، درمان برخی بیماری ها از دیدگاه این مکتب طب است.

مبانی طب مکمل بر گرفته از فلسفه است طب های مکمل ایرانی، هندی و چینی یک مکتب کامل هستند . استفاده از این مکاتب در درمان بیماران می تواند سبب ارتقاء سلامتی و درمان گردد.

در طب ایرانی، پزشکی دانشی است که به وسیله آن، احوال بدن انسان از نظر سلامت و بیماری شناخته می شود تا سلامت را نگه دارد و چنانچه از دست رفته باشد باز آرد . (قانون، فن اول، تعلیم نخست) بنابراین حفظ سلامتی و پیشگیری از بیماری اولین هدف پزشک در طب ایرانی است.

علم صحت در طب ایرانی به دو بخش تقسیم شده است که یک قسمت شامل آرایه تدبیر و سبک زندگی برای افراد سالم است تا سلامتی ایشان حفظ شود و قسمت دیگر شناخت و تصحیح مواردی است که عدم رعایت آن سبب بیماری می شود. در درمان بیمار نیز ابتدا این نکات مورد توجه قرار گرفته و تصحیح می گردد. در طب ایرانی سبک زندگی سالم در شش اصل که سته ضروریه نامیده می شود تقسیم بندی شده است. این شش اصل عبارتند از (۱ آب و هوا ۲ خوردن و آشامیدن ۳ خواب و بیداری ۴ اعراض نفسانی یا حالات روانی ۵ احتباس و استفراغ ۶ حرمت و سکون) ورزش و فعالیت بدنی).

در افراد نیازمند به مداخله درمانی نیز ابتدا این شش اصل بررسی شده و اگر قسمتی از سبک زندگی غلط بوده و سبب بیماری می گردد توصیه های لازم از نظر تغذیه، خواب ، ورزش و فعالیت بدنی و ورزش صورت می گیرد و سپس درمان بر اساس مزاج فرد و نوع بیماری با داروهای گیاهی و گاه مواد معدنی و حیوانی صورت گرفته و در صورت لزوم از اعمال یدای مانند حجامت و زالو درمانی و ماساژ استفاده می شود.

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان گروه های پزشکی با مبانی و مفاهیم کلی طب مکمل خصوصا طب ایرانی، اصول سبک زندگی، اصول پیشگیری از بیماری و برخی درمان های طب ایرانی و مکمل به صورت مبتنی بر شواهد .

اهداف اختصاصی (رفتاری): در پایان برنامه آموزشی، انتظار می رود فراگیر قادر باشد:

حیطه شناختی:

- با جایگاه طب مکمل در جهان آشنا شود.
- تاریخچه طب مکمل را بیان کند .

- ۲. فلسفه طب مکمل و جایگزین ، و طب سنتی ایرانی و علل گرایش به آن را تعریف کند .
- ۳. انواع طب مکمل و جایگزین را تعریف کند .
- ۴. انواع راههای دستیابی به سلامت در طب مکمل و جایگزین را بیان کند .
- ۵. انواع حوزه های تخصصی در طب مکمل و جایگزین را بیان کنند.
- ۶. با برخی از محدودیتها و عوارض جانبی رویکردهار نوین درمانی طب رایج آشنا شوند.
- ۷. مزایای بالقوه و بالفعل روشهای طب مکمل و جایگزین ، و طب ایرانی را بشناسند .
- ۸. آشنایی با نقش طب مکمل در ارتقای کیفیت زندگی را شرح دهد .
- حیطه عاطفی:
- نگرش مثبت در دانشجو نسبت به طب ایرانی و مکمل دانشگاهی ایجاد شود.
- باورهای غلط در مورد طب ایرانی و مکمل کاهش یابد.

حیطه روانی حرکتی:

- بتواند در رابطه با استفاده از طب مکمل دیگران را راهنمایی کند.

روش های تدریس:

✓	بحث گروهی	✓	پرسش و پاسخ	✓	سخنرانی
	سخنرانی توسط دانشجویان		نمایش عملی		گردش علمی

مواد و وسایل آموزشی:

اسلایدهای Power point، ویدئو پروژکتور و وایت بورد

تجارب یادگیری (حین تدریس):
طرح سؤال و بحث در زمینه‌های مرتبط با موضوع جلسه در کلاس
ارایه مقالات مرتبط مطالب درس بر اساس منابع به روز.

تکالیف یادگیری (بعد تدریس):
پاسخ به تکالیف تعیین شده توسط اساتید

ضوابط آموزشی و سیاست های مدرس:
انتظارات: حضور به موقع و فعال در کلاس درس و مشارکت در آن، انجام و ارسال به موقع تکالیف .
مجازها: سوال و بحث در جهت یادگیری
محدودیتها: عدم حضور یا خروج بی دلیل از کلاس

فهرست منابع درسی:

1. Ibn Sina (Avicenna) H. Qanoon fi al-tibb (The Canon of Medicine). Beirut, Lebanon: Ehyaul Toras al-Arabi Press; 2005. [Arabic].
2. Aghili Khorasani shirazi M. Kholassat Al-Hekmah (The Principal's of Traditional Iranian Medicine) . Nazem E, editor. Qom- Iran: Esmaeilian; 2006. [Persian].
3. Arzani M. Mofarah al-Gholoob (lithograph in Persian). Lahore: Eslamiah Press; 1915. [persian].
4. Jorjani E. Zakhireye Kharazm Shahi (Treasure of Kharazm Shah) VOL2. Qom,iran: Jalaoddin; 2012. [Persian] p.
5. Alavi Shirazi. Makhzan al-adviyah (The Storehouse of Medicaments). Tehran, Iran: Tehran University of Medical Sciences; 2009. [Persian].
6. درسنامه طب ایرانی ویژه دانشجویان پرستاری
7. اسلاید ها و جزوات

روش ارزیابی:

آزمون کتبی						مشاهده عملکرد (چک لیست)	مصاحبه (شفاهی)
تشریحی			عینی				
گسترده پاسخ	کوته پاسخ		چند گزینه ای	✓	جور کردنی		
			صحیح / غلط				

بارم بندی نمره: (نمره قبولی از ۲۰، برابر ۱۲ می باشد):

حضور و غیاب کلاسی:	مشارکت در کلاس مجازی در پاسخ به سوالات و شرکت در بحث ها : ۱	انجام تکالیف:
ارائه دانشجو: -	امتحان عملی: مشارکت و نظم در کلاس ۲ نمره	امتحان پایان ترم: ۱۷ نمره

جدول زمانی ارائه برنامه

شماره	روش	روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسه	مدرس
-------	-----	-----	-------	------	------------	------

جلسه	ارائه		ارائه	ارائه	(مدرس/ان)
۱	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳/۷/۵	۸-۱۰	جایگاه طب سنتی و مکمل در سایر کشورها دکتر سعید سرداری
۲	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳/۷/۵	۱۰-۱۲	مبانی طب سوزنی و طب ایرانی دکتر سعید سرداری
۳	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳/۷/۱۹	۸-۱۰	جریان های موجود در رابطه با طب سنتی و مزاج شناسی دکتر پریسا جعفری
۴	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳/۷/۱۹	۱۰-۱۳	نقش طب مکمل در ارتقاء کیفیت زندگی و نقش طب سنتی ایرانی در خود مراقبتی (اصول حفظ سلامتی در طب ایرانی) دکتر پریسا جعفری
۵	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳/۷/۲۶	۸-۱۰	نقش طب مکمل در ارتقاء کیفیت زندگی و نقش طب سنتی ایرانی در خود مراقبتی (اصول حفظ سلامتی در طب ایرانی) دکتر پریسا جعفری
۶	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳/۷/۲۶	۱۲- ۱۰	آشنایی با روند درمان در طب ایرانی دکتر پریسا جعفری
۷	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳/۸/۳	۸-۱۰	اصول کلی طب سوزنی موارد کاربرد و منع استفاده دکتر سعید سرداری

۸	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	پنج شنبه	۱۴۰۳ / ۸ / ۳	۱۰-۱۲	اصول کلی فصد، بادکش، حجامت، ماساژ و زالو درمانی موارد کاربرد و منع استفاده	دکتر سعید سرداری
۹				امتحان		
تاریخ امتحان میان ترم: -			تاریخ امتحان پایان ترم: ۱۴۰۳//			

مسئول درس دکتر پریسا جعفری

مدیرگروه دکتر نرجس خواصی

معاون آموزشی دانشکده پرستاری